

รัฐธรรมนูญ

แห่งราชอาณาจักรไทย

พุทธศักราช ๒๕๖๐

พร้อมทั้งข้อเรื่อง
ทุกมาตรา

ฉบับสมบูรณ์

รวบรวมโดย : บุษกร่วม เทียมจันทร์ อดีตอธิบดีอัยการฯ
ศรัณญา วิชชาธรรม ทนายความชั้น ๑ น.บ.,น.บ.ท.,น.ม.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตรา ฉบับสมบูรณ์

รวบรวมโดย บุญร่วม เทียมจันทร์, ศรีัญญา วิชชาธรรม

ISBN 978-616-381-082-3

ราคา 169 บาท

จัดทำโดย บริษัท อินส์ปัล จำกัด

สำนักพิมพ์ THE LAW GROUP

379/13 เอกมัยคอมเพล็กซ์ ถ.สุขุมวิท 63

แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 08-9927-7455

E-mail : dp_publish@hotmail.com

www.inspal.co.th

จัดจำหน่ายโดย บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 1858/87-90 ถ.บางนา-ตราด บางนา กรุงเทพฯ 10260

โทร. 0 2739 8000 โทรสาร 0 2751 5999

www.se-ed.com

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

National Library of Thailand Cataloging in Publication Data

บุญร่วม เทียมจันทร์.

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 พร้อมหัวข้อเรื่องทุกมาตรา
ฉบับสมบูรณ์.-- กรุงเทพฯ : อินส์ปัล, 2560.

256 หน้า.

1. รัฐธรรมนูญ--ไทย. I. ศรีัญญา วิชชาธรรม, ผู้แต่งร่วม. I. ชื่อเรื่อง.

342.593

ISBN 978-616-381-082-3

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ. 2558
ห้ามคัดลอก ถ่ายเอกสารหรือพิมพ์ หรือนำไปเก็บในระบบที่สามารถถ่ายข้อมูลได้
ไม่ว่าบางส่วนหรือทั้งหมดของหนังสือนี้ โดยไม่ได้รับอนุญาตเป็นลายลักษณ์อักษร

สารบัญ

	มาตรา	หน้า
ประวัติรัฐธรรมนูญไทย		๙
หมวด ๑		
บททั่วไป	๑ - ๕	๒๓
หมวด ๒		
พระมหากษัตริย์	๖ - ๒๔	๒๕
หมวด ๓		
สิทธิและเสรีภาพของปวงชนชาวไทย	๒๕ - ๔๙	๓๔
หมวด ๔		
หน้าที่ของปวงชนชาวไทย	๕๐	๔๙
หมวด ๕		
หน้าที่ของรัฐ	๕๑ - ๖๓	๕๐
หมวด ๖		
แนวนโยบายแห่งรัฐ	๖๔ - ๗๘	๕๙

	มาตรา	หน้า
หมวด ๗		
รัฐสภา		
ส่วนที่ ๑		
บททั่วไป	๗๙ - ๘๒	๖๙
ส่วนที่ ๒		
สภาผู้แทนราษฎร	๘๓ - ๑๐๖	๗๒
ส่วนที่ ๓		
วุฒิสภา	๑๐๗ - ๑๑๓	๙๒
ส่วนที่ ๔		
บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง	๑๑๔ - ๑๕๕	๙๙
ส่วนที่ ๕		
การประชุมร่วมกันของรัฐสภา	๑๕๖ - ๑๕๗	๑๓๓
หมวด ๘		
คณะรัฐมนตรี	๑๕๘ - ๑๘๓	๑๓๕
หมวด ๙		
การขัดกันแห่งผลประโยชน์	๑๘๔ - ๑๘๗	๑๕๑

	มาตรา	หน้า
หมวด ๑๐		
ศาล		
ส่วนที่ ๑		
บททั่วไป	๑๙๙ - ๑๙๓	๑๕๖
ส่วนที่ ๒		
ศาลยุติธรรม	๑๙๔ - ๑๙๖	๑๕๙
ส่วนที่ ๓		
ศาลปกครอง	๑๙๗ - ๑๙๙	๑๖๒
ส่วนที่ ๔		
ศาลทหาร	๑๙๙	๑๖๓
หมวด ๑๑		
ศาลรัฐธรรมนูญ	๒๐๐ - ๒๑๔	๑๖๔
หมวด ๑๒		
องค์การอิสระ		
ส่วนที่ ๑		
บททั่วไป	๒๑๕ - ๒๒๑	๑๗๖
ส่วนที่ ๒		
คณะกรรมการการเลือกตั้ง	๒๒๒ - ๒๒๗	๑๘๐
ส่วนที่ ๓		
ผู้ตรวจการแผ่นดิน	๒๒๘ - ๒๓๑	๑๘๗

	มาตรา	หน้า
ส่วนที่ ๕		
คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	๒๓๒ - ๒๓๗	๑๙๐
ส่วนที่ ๕		
คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน	๒๓๘ - ๒๔๕	๑๙๙
ส่วนที่ ๖		
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ	๒๔๖ - ๒๔๗	๒๐๔
หมวด ๑๓		
องค์กรอัยการ	๒๔๘	๒๐๗
หมวด ๑๔		
การปกครองส่วนท้องถิ่น	๒๔๙ - ๒๕๔	๒๐๘
หมวด ๑๕		
การแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ	๒๕๕ - ๒๕๖	๒๑๓
หมวด ๑๖		
การปฏิรูปประเทศ	๒๕๗ - ๒๖๑	๒๑๖
บทเฉพาะกาล	๒๖๒ - ๒๗๙	๒๒๘

ประวัติรัฐธรรมนูญไทย

นับตั้งแต่วันที่ ๒๔ มิถุนายน ๒๔๗๕ ซึ่งเป็นวันที่ประเทศไทยได้เปลี่ยนระบอบการปกครองแบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์มาเป็นระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญฉบับแรก (ฉบับชั่วคราว) คือพระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว พ.ศ. ๒๔๗๕ ต่อมา มีรัฐธรรมนูญฉบับที่ ๒ (ฉบับถาวร) ขึ้นเมื่อวันที่ ๑๐ ธันวาคม ๒๔๗๕ ประเทศไทยจึงถือเอาวันที่ ๑๐ ธันวาคมของทุกปีเป็นวันรัฐธรรมนูญมาจนทุกวันนี้

นับตั้งแต่ประเทศไทยมีรัฐธรรมนูญ (ชั่วคราว) ฉบับแรก พ.ศ. ๒๔๗๕ จนถึง พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นเวลา ๘๕ ปีเศษแล้ว ประเทศไทยมีการเปลี่ยนรัฐธรรมนูญถึง ๒๐ ครั้ง ๒๐ ฉบับ เฉลี่ยแล้วประเทศไทยเปลี่ยนรัฐธรรมนูญถึง ๔ ปีต่อครั้ง

หมวด ๒ พระมหากษัตริย์

(มาตรา ๖ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นที่เคารพสักการะ)

มาตรา ๖ องค์พระมหากษัตริย์ทรงดำรงอยู่ในฐานะอันเป็นที่
เคารพสักการะ ผู้ใดจะละเมิดมิได้

ผู้ใดจะกล่าวหาหรือฟ้องร้องพระมหากษัตริย์ในทางใดๆ มิได้

(มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์กับศาสนา)

มาตรา ๗ พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะ และทรงเป็น
อัครศาสนูปถัมภก

(มาตรา ๘ พระมหากษัตริย์กับกองทัพไทย)

มาตรา ๘ พระมหากษัตริย์ทรงดำรงตำแหน่งจอมทัพไทย

(มาตรา ๙ พระราชอำนาจฯ เกี่ยวกับฐานันดรศักดิ์ และเครื่อง
ราชอิสริยาภรณ์)

มาตรา ๙ พระมหากษัตริย์ทรงไว้ซึ่งพระราชอำนาจที่จะ
สถาปนาและถอดถอนฐานันดรศักดิ์และพระราชทานและเรียกคืน
เครื่องราชอิสริยาภรณ์

(มาตรา ๓๖ เสรีภาพในการติดต่อสื่อสาร)

มาตรา ๓๖ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการติดต่อสื่อสารถึงกัน
ไม่ว่าในทางใดๆ

การตรวจ การกัก หรือการเปิดเผยข้อมูลที่บุคคลสื่อสารถึงกัน
รวมทั้งการกระทำด้วยประการใดๆ เพื่อให้ล่วงรู้หรือได้มาซึ่งข้อมูลที่
บุคคลสื่อสารถึงกันจะกระทำมิได้ เว้นแต่มีคำสั่งหรือหมายของศาล
หรือมีเหตุอย่างอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติ

(มาตรา ๓๗ สิทธิในทรัพย์สินและสืบทอด)

มาตรา ๓๗ บุคคลย่อมมีสิทธิในทรัพย์สินและการสืบทอด
ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ให้เป็นไปตามที่
กฎหมายบัญญัติ

การเวนคืนอสังหาริมทรัพย์จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัย
อำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ตราขึ้นเพื่อการอันเป็น
สาธารณูปโภค การป้องกันประเทศ หรือการได้มาซึ่งทรัพยากรธรรมชาติ
หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะอย่างอื่น และต้องชดเชยค่าทดแทนที่
เป็นธรรม ภายในเวลาอันควรแก่เจ้าของตลอดจนผู้ทรงสิทธิบรรดาที่
ได้รับความเสียหายจากการเวนคืน โดยคำนึงถึงประโยชน์สาธารณะ
ผลกระทบต่อผู้ถูกเวนคืน รวมทั้งประโยชน์ที่ผู้ถูกเวนคืนอาจได้รับจาก
การเวนคืนนั้น

เข้มงวด รวมทั้งกลไกในการส่งเสริมให้ประชาชนรวมตัวกันเพื่อมีส่วนร่วมในการรณรงค์ให้ความรู้ ต่อต้าน หรือชี้เบาะแส โดยได้รับความคุ้มครองจากรัฐตามที่กฎหมายบัญญัติ

หมวด ๖

แนวนโยบายแห่งรัฐ

(มาตรา ๖๔ รัฐต้องกำหนดนโยบายบริหารราชการแผ่นดิน)

มาตรา ๖๔ บทบัญญัติในหมวดนี้เป็นแนวทางให้รัฐดำเนินการตรากฎหมายและกำหนดนโยบายในการบริหารราชการแผ่นดิน

(มาตรา ๖๕ รัฐต้องจัดให้มียุทธศาสตร์การพัฒนาชาติ)

มาตรา ๖๕ รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่างๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว

การจัดทำ การกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมาย และสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กฎหมายบัญญัติ ทั้งนี้ กฎหมายดังกล่าวต้องมีบทบัญญัติเกี่ยวกับ

ทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง จัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ

รัฐต้องไม่ประกอบกิจการที่มีลักษณะเป็นการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่กรณีที่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐ การรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม การจัดให้มีสาธารณูปโภคหรือการจัดทำบริการสาธารณะ

รัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน ค้ำจุน และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่างๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน

ในการพัฒนาประเทศ รัฐพึงคำนึงถึงความสมดุลระหว่างการพัฒนาด้านวัตถุกับการพัฒนาด้านจิตใจและความอยู่เย็นเป็นสุขของประชาชน ประกอบกัน

(มาตรา ๗๖ รัฐต้องพัฒนาระบบบริหารราชการแผ่นดินที่ดี)

มาตรา ๗๖ รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะ และการใช้จ่ายเงิน

(มาตรา ๑๐๐ วันเริ่มต้นของสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)

มาตรา ๑๐๐ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง

(มาตรา ๑๐๑ เหตุสิ้นสุดของสมาชิกภาพสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร)

มาตรา ๑๐๑ สมาชิกภาพของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลง เมื่อ

(๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาผู้แทนราษฎร หรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร

(๒) ตาย

(๓) ลาออก

(๔) พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา ๘๓

(๕) ขาดคุณสมบัติตามมาตรา ๘๗

(๖) มีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๘๘

(๗) กระทำการอันเป็นการต้องห้ามตามมาตรา ๑๘๔ หรือมาตรา ๑๘๕

(๘) ลาออกจากพรรคการเมืองที่ตนเป็นสมาชิก

ผู้เป็นหัวหน้าพรรคการเมืองในสภาผู้แทนราษฎรที่มีจำนวนสมาชิกมากที่สุด และสมาชิกมิได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรี ประธานสภาผู้แทนราษฎร หรือรองประธานสภาผู้แทนราษฎร เป็นผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ในกรณีที่พรรคการเมืองตามวรรคหนึ่ง มีสมาชิกเท่ากัน ให้ใช้วิธีจับสลาก

ให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรเป็นผู้ลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร

ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรย่อมพ้นจากตำแหน่งเมื่อขาดคุณสมบัติตามวรรคหนึ่ง หรือเมื่อมีเหตุตามมาตรา ๑๑๘ (๑) (๒) (๓) หรือ (๔) ในกรณีเช่นนี้ พระมหากษัตริย์จะได้ทรงแต่งตั้งผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎรแทนตำแหน่งที่ว่าง

ส่วนที่ ๓

วุฒิสภา

(มาตรา ๑๐๗ ส่วนประกอบของวุฒิสภา)

มาตรา ๑๐๗ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิกจำนวนสองร้อยคน ซึ่งมาจากการเลือกกันเองของบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือ

(มาตรา ๑๑๓ ห้ามสมาชิกวุฒิสภาฝึกไฝ่พรรคการเมือง)

มาตรา ๑๑๓ สมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝึกไฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้
อาณัติของพรรคการเมืองใดๆ

ส่วนที่ ๔ บทที่ใช้แก่สภาทั้งสอง

(มาตรา ๑๑๔ หน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิก
วุฒิสภา)

มาตรา ๑๑๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
ย่อมเป็นผู้แทนปวงชนชาวไทยไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติ
มอบหมาย หรือความครอบงำใดๆ และต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความ
ซื่อสัตย์สุจริตเพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุก
ของประชาชนโดยรวม โดยปราศจากการขัดกันแห่งผลประโยชน์

(มาตรา ๑๑๕ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
ต้องปฏิญาณตน)

มาตรา ๑๑๕ ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและ
สมาชิกวุฒิสภาต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิก
ด้วยถ้อยคำ ดังต่อไปนี้

พระราชบัญญัติที่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งเข้าชื่อเสนอ ต้องกำหนดให้ผู้แทนของผู้มีสิทธิเลือกตั้งซึ่งเข้าชื่อเสนอร่างพระราชบัญญัติดังกล่าวร่วมเป็นกรรมาธิการวิสามัญด้วยไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนกรรมาธิการวิสามัญทั้งหมด

(มาตรา ๑๒๙ คณะกรรมาธิการของสภาผู้แทนราษฎร วุฒิสภา)

มาตรา ๑๒๙ สภาผู้แทนราษฎรและวุฒิสภามีอำนาจเลือกสมาชิกของแต่ละสภาตั้งเป็นคณะกรรมาธิการสามัญ และมีอำนาจเลือกบุคคลผู้เป็นสมาชิกหรือมิได้เป็นสมาชิก ตั้งเป็นคณะกรรมาธิการวิสามัญ หรือคณะกรรมาธิการร่วมกันตามมาตรา ๑๓๗ เพื่อกระทำกิจการ พิจารณาสอบสวนข้อเท็จจริงหรือศึกษาเรื่องใดๆ และรายงานให้สภาทราบตามระยะเวลาที่สภากำหนด

การกระทำกิจการ การสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษาตามวรรคหนึ่ง ต้องเป็นเรื่องที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของสภา และหน้าที่และอำนาจตามที่ระบุไว้ในการตั้งคณะกรรมาธิการก็ดี ในการดำเนินการของคณะกรรมาธิการก็ดี ต้องไม่เป็นเรื่องซ้ำซ้อนกัน ในกรณีที่มีการกระทำกิจการ การสอบสวนข้อเท็จจริง หรือการศึกษาในเรื่องใด มีความเกี่ยวข้องกัน ให้เป็นหน้าที่ของประธานสภาที่จะต้องดำเนินการให้คณะกรรมาธิการที่เกี่ยวข้องทุกชุดร่วมกันดำเนินการ

ในการสอบสวนข้อเท็จจริง คณะกรรมาธิการจะมอบอำนาจหรือมอบหมายให้บุคคลหรือคณะบุคคลใดกระทำการแทนมิได้

ราษฎรหรือสมาชิกวุฒิสภา ให้ผู้กระทำการนั้นสิ้นสุดสมาชิกภาพ นับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น แต่ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีเป็นผู้กระทำการหรืออนุมัติให้กระทำการหรือรู้ว่ามีอาการกระทำดังกล่าวแล้วแต่มิได้สั่งยับยั้ง ให้คณะรัฐมนตรีพ้นจากตำแหน่งทั้งคณะนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัย และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งนั้น เว้นแต่จะพิสูจน์ได้ว่าตนมิได้อยู่ในที่ประชุมในขณะที่มีมติ และให้ผู้กระทำการดังกล่าวต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายนั้นคืนพร้อมด้วยดอกเบี้ย

เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้ใดจัดทำโครงการหรืออนุมัติหรือจัดสรรเงินงบประมาณโดยรู้ว่ามีอาการดำเนินการอันเป็นการฝ่าฝืนบทบัญญัติตามวรรคหนึ่งหรือวรรคสอง ถ้าได้บันทึกข้อโต้แย้งไว้เป็นหนังสือหรือมีหนังสือแจ้งให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทราบ ให้พ้นจากความรับผิดชอบ

การเรียกเงินคืนตามวรรคสามหรือวรรคสี่ ให้กระทำได้ภายในยี่สิบปีนับแต่วันที่มีการจัดสรรงบประมาณนั้น

ในกรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้รับแจ้งตามวรรคสี่ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการสอบสวนเป็นทางลับโดยพลัน หากเห็นว่ากรณีมีมูล ให้เสนอความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อดำเนินการ

(มาตรา ๑๘๓ พระราชกฤษฎีกากำหนดประโยชน์ของ
องคมนตรีและนักการเมือง)

มาตรา ๑๘๓ เงินประจำตำแหน่งและประโยชน์ตอบแทน
อย่างอื่นขององคมนตรี ประธานและรองประธานสภาผู้แทนราษฎร
ประธานและรองประธาณวุฒิสภา ผู้นำฝ่ายค้านในสภาผู้แทนราษฎร
สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และสมาชิกวุฒิสภา ให้กำหนดโดยพระราช
กฤษฎีกา

บำเหน็จบำนาญหรือประโยชน์ตอบแทนอย่างอื่นของ
องคมนตรีซึ่งพ้นจากตำแหน่ง ให้กำหนดโดยพระราชกฤษฎีกา

หมวด ๙

การชั้ดกัันแห่งผลประโยชน์

(มาตรา ๑๘๔ ข้อห้ามชั้ดกัันแห่งผลประโยชน์ของสมาชิกสภา
ผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา)

มาตรา ๑๘๔ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา
ต้อง

หมวด ๑๒ องค์กรอิสระ

ส่วนที่ ๑ บททั่วไป

(มาตรา ๒๑๕ การจัดตั้งองค์กรอิสระ)

มาตรา ๒๑๕ องค์กรอิสระเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นให้มีความ
อิสระในการปฏิบัติหน้าที่ ให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย
การปฏิบัติหน้าที่และการใช้อำนาจขององค์กรอิสระต้องเป็น
ไปโดยสุจริต เทียงธรรม กล้าหาญ และปราศจากอคติทั้งปวงในการใช้
ดุลพินิจ

(มาตรา ๒๑๖ คุณสมบัติของผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ)

มาตรา ๒๑๖ นอกจากคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่
บัญญัติไว้เป็นการเฉพาะในส่วนที่ว่าด้วยองค์กรอิสระแต่ละองค์กรแล้ว
ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะ
ต้องห้ามทั่วไปดังต่อไปนี้ด้วย

ส่วนที่ ๕

คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

(มาตรา ๒๓๘ ส่วนประกอบของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน)

มาตรา ๒๓๘ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินประกอบด้วยกรรมการจำนวนเจ็ดคน ซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภา จากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ซึ่งได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์เกี่ยวกับการตรวจเงินแผ่นดิน กฎหมาย การบัญชี การตรวจสอบภายใน การเงินการคลัง และด้านอื่นที่เป็นประโยชน์ต่อการตรวจเงินแผ่นดิน ทั้งนี้ เป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี

(มาตรา ๒๓๙ วาระการดำรงตำแหน่งของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน)

มาตรา ๒๓๙ กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

รัฐธรรมนูญ คือ กฎหมายสูงสุด
เป็นของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน

ISBN 978-616-381-082-3

9 786163 810823

หมวดกฎหมาย
ราคา 169 บาท

by INSPAL

สำนักพิมพ์ THE LAW GROUP
www.inspal.co.th